

03.06.2021

Espoon hiippakunnan hiippakuntavaltuusto

Espoon hiippakunnan hiippakuntavaltuusto

Kokousaika 03.06.2021 klo 18:00

Kokouspaikka Sähköinen kokous (Teams) ja Espoon hiippakunnan tuomiokapituli

Läsnä

Aspila Pentti	maallikkojäsen, puheenjohtaja
Ahonen Lea	maallikkojäsen, etäyhteys
Hintsala Meri-Anna	pappisjäsen, etäyhteys, poissa 10 §
Hyvärinen Anni	maallikkojäsen, etäyhteys, poistui 11 §:n käsittelyn aikana
Hyvärinen Tuomo	maallikkojäsen
Leppäaho Mika	maallikkojäsen, etäyhteys
Mykkänen Jouni	maallikkojäsen
Mäkelä Sini	pappisjäsen, etäyhteys, poissa 10 §
Mäkinen Mimosa	pappisjäsen, este
Huomo Vilppu	pappisvarajäsen, etäyhteys, poissa 10 §
Nummi Kirsi	maallikkojäsen, etäyhteys
Pitkä Juha	maallikkojäsen, este
Urama Raija	maallikkovarajäsen, etäyhteys, 6 § - 7 §, maallikkojäsen 8 § - 13 §
Rahja Jaakko	maallikkojäsen, etäyhteys
Rantala Sirpa	maallikkojäsen, etäyhteys
Raunu Päivi	maallikkojäsen, etäyhteys
Rissanen Juha-Pekka	pappisjäsen, poissa 10 §
Rotko Iida	maallikkojäsen, este 6 § - 7 §
Kupiainen Jari	maallikkovarajäsen, etäyhteys
Sorvari Heikki	maallikkojäsen, etäyhteys
Sutinen Salla	maallikkojäsen, etäyhteys
Vähäsarja Juha	pappisjäsen, etäyhteys, poissa 10 §, poistui 11 §:n käsittelyn aikana
Yletyinen Kaisa	pappisjäsen, etäyhteys, poissa 10 §
Zitting Heidi	pappisjäsen, etäyhteys, poissa 10 §

Läsnäolo- ja puheoikeus

Hintikka Kaisamari	piispa, poissa 10 §
Kujanpää Antti	tuomiorovasti, este
Koivisto Jussi	pappisasessori, este
Meijer Tarja	pappisasessori, etäyhteys, poissa 10 §
Laitinen Aappo	vt. lakimiesasessori, poissa 10 §
Peltonen Kai	hiippakuntadekaani, poissa 10 §

Kutsuttuna

Keravuori Pilvi	notaari, este
Nurmi Mika	asiantuntija, etäyhteys, poissa 10 §
Poropudas Salla	asiantuntija, etäyhteys, poissa 10 §
Tirri Sirpa	asiantuntija, etäyhteys, poissa 10 §

Sihteeri

Salo Katriina	toimistos sihteeri, poissa 10 §
Mykkänen Jouni	maallikkojäsen, 10 §

03.06.2021

Espoon hiippakunnan hiippakuntavaltuusto**Sisällysluettelo**

§ 6 Kokouksen avaus	1
§ 7 Espoon hiippakunnan hiippakuntavaltuuston työjärjestyksen päivittäminen	2
§ 8 Ero hiippakuntavaltuuston jäsenyydestä, lida Rotko	5
§ 9 Espoon hiippakunnan toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2022 - 2024	7
§ 10 Ehdokasasettelu Kirkon työmarkkinalaitoksen valtuuskuntaan	9
§ 11 Hiippakuntavaltuustoaloite: Tavoittava työ -projekti	11
§ 12 Muut asiat	21
§ 13 Kokouksen päätös	22

03.06.2021

Espoon hiippakunnan hiippakuntavaltuusto

§ 6 Kokoustiedot

Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen.

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Esitys Kokous todetaan laillisesti kokoon kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös Puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Pöytäkirjantarkastajien valinta

Esitys Pöytäkirjantarkastajiksi ja ääntenlaskijoiksi valitaan Meri-Anna Hintsala ja Tuomo Hyvärinen.

Päätös Pöytäkirjantarkastajiksi ja ääntenlaskijoiksi valittiin Meri-Anna Hintsala ja Tuomo Hyvärinen.

Kokouksen esityslistan hyväksyminen kokouksen työjärjestykseksi

Esitys Kokouksen esityslista hyväksytään kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös Kokouksen esityslista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi.

03.06.2021

Espoon hiippakunnan hiippakuntavaltuusto

§ 7 Espoon hiippakunnan hiippakuntavaltuuston työjärjestyksen päivittäminen

Diaarinumero DESP/92/00.02.13/2021

Esittelijä Tuomiokapituli

Perustelut Laki kirkkolain muuttamisesta (200/2021) on tullut voimaan 15.3.2021. Mainitulla lailla muutettiin kirkkolakia kiireellisesti siten, että kirkon viranomaisten toimielimet voivat pitää kokouksensa myös sähköisenä. Kirkkolain muutosta koskevan hallituksen esityksen (HE 243/2020 vp) mukaan päätöksentekomenettely sähköisessä kokouksessa on sama kuin varsinaisessa kokouksessa ja erona on vain se, että osallistujat eivät ole fyysisesti läsnä kokouspaikalla. Lailla on muutettu myös toimielinten päätösvaltaisuutta sekä toimielimessä toimitettavaa vaalia koskevaa sääntelyä. Lainmuutoksen kiireellisyyden taustalla on ollut covid-19-viruksen aiheuttama pandemia.

Kirkkolain muutoksen tultua voimaan hiippakuntavaltuuston työjärjestyksestä on perusteltua täydentää lisäämällä siihen sähköistä kokousta ja muita sähköisiä hallintokäytäntöjä koskevia määräyksiä.

Hiippakuntavaltuuston nykyinen työjärjestys on tullut voimaan 7.6.2016.

Työjärjestyksen viittä pykälää ehdotetaan muutettavaksi.

Ehdotetut muutokset työjärjestykseen

1 §. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siihen lisätään 2 ja 3 momentti, jotka sisältävät määräykset hiippakuntavaltuuston päätöksentekotavasta. Varsinaisella kokouksella tarkoitetaan kirkkolain muutetussa 7 luvun 3 §:ssä säädettyä kokouspaikalla pidettävää kokousta. Tällaisen kokouksen lisäksi hiippakuntavaltuusto voi pitää kokouksensa myös sähköisenä kokouksena kirkkolain 22 luvun 4 §:n uuden 2 momentin nojalla.

Varsinaiseen kokoukseen voidaan uuden lain ansiosta osallistua myös sähköisesti. Tällöin osa osallistujista voi olla paikan päällä ja osa osallistua etäyhteydellä. Myös etäyhteydellä mukana olevia jäseniä pidetään läsnä olevina sekä sähköisessä kokouksessa että tällaisessa hybridikokouksessa. Hybridikokouksessa on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että paikan päällä oleville ja etäyhteydellä osallistuville järjestetään yhtäläiset mahdollisuudet pyytää ja käyttää puheenvuoroja ja äänestää.

Kirkkolain 7 luvun muutetussa 3 §:ssä määritellään, että sähköisellä kokouksella tarkoitetaan sähköisessä toimintaympäristössä tapahtuvaa kokousta. Sähköisessä kokouksessa käytetään äänen ja kuvan välittämiseen teknistä alustaa, kuten Teamsia. Kokouksessa voidaan käyttää samanaikaisesti myös muita järjestelmiä sen rinnalla, kuten esimerkiksi erillistä asianhallintajärjestelmää ja äänestysjärjestelmää.

Edellä mainitun kirkkolain pykälän mukaan sähköisen kokouksen edellytyksenä on, että läsnä oleviksi todetut ovat keskenään yhdenvertaisessa

03.06.2021

Espoon hiippakunnan hiippakuntavaltuusto

näkö- ja ääniyhteydessä. Siten puhelinkokous tai sähköpostikokous eivät täytä sähköisen kokouksen määritelmää. Jos tekniset häiriötilanteet tai muut vastaavat ongelmat estävät kokonaan tällaisen yhteyden toteutumisen, kokous on syytä keskeyttää.

3 §. Pykälää ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että kokouskutsussa on ilmoitettava ajan ja paikan lisäksi myös päätöksentekotapa. Päätöksentekotavalla tarkoitetaan sitä, onko kyseessä varsinainen kokous vai sähköinen kokous. Lisäksi kokouskutsussa on ilmoitettava se, voidaanko varsinaiseen kokoukseen osallistua sähköisesti vai onko osallistujan tullava kokouspaikalle.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi myös maininta siitä, että kokouskutsu ja esityslista lähetetään sähköisesti. Esityslista tallennetaan ensisijaisesti jokaisen oma-aloitteisesti haettavaksi sähköiseen järjestelmään (Domus-portaali). Kuvattu järjestely vastaa nykyistä hallintokäytäntöä, jossa esityslista tallennetaan asianhallintajärjestelmään luettavaksi joko suoraan järjestelmästä tai luottamushenkilöportaalin kautta.

5 §. Pykälää ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että pöytäkirja voidaan tarvittaessa tarkastaa ja allekirjoittaa myös sähköisesti. Ehdotettu lisäys mahdollistaa tarvittaessa perinteistä tarkastamista ja allekirjoittamista nopeamman menettelyn. Tällöinkin käsin allekirjoitettu pöytäkirja liitetään myöhemmin tuomiokapitulin arkistoon.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi myös maininta siitä, että pöytäkirjaan on merkittävä päätöksentekotapa sekä se, millä tavalla osallistujat olivat läsnä kokouksessa (kokouspaikalla vai sähköisen yhteyden avulla).

7 §. Pykälää ehdotetaan täsmennettäväksi äänestysmenettelyn osalta siten, että äänestys voidaan toimittaa nimenhuutoäänestyksen ohella kokousjärjestelmällä tai muutoin sähköisesti. Äänestys on mahdollista toteuttaa sähköisessä kokouksessakin esimerkiksi nimenhuutoäänestyksenä.

9 §. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 6 momentti, jossa määrätään vaalin toimittamisesta sähköisessä kokouksessa. Vaali voidaan toimittaa suljetuin lipuin sähköisessä kokouksessa vain, jos kokouksessa on käytettävissä vaalisalaisuuden turvaava äänestysjärjestelmä. Äänten mennessä tasan voidaan sähköisessä kokouksessa suorittaa arvonta vain, jos arvonnin puolueettomuudesta pystytään varmistumaan. Kirkkolain 7 luvun 3 §:n perusteluissa todetaan, että umpilipuin toimitettava äänestys saatetaan joutua siirtämään seuraavaan varsinaiseen kokoukseen, jos käytössä ei ole tällaisen etä-äänestyksen mahdollistavaa järjestelmää.

Ehdotus muutetuksi työjärjestykseksi ja rinnakkaistekstit ovat esittelyn liitteenä.

Työjärjestyksen muutosten ehdotetaan tulevan voimaan välittömästi hyväksymisen jälkeen 3.6.2021.

Esitys Hiippakuntavaltuusto päättää hyväksyä muutetun hiippakuntavaltuuston työjärjestyksen.

Päätös Päätettiin yksimielisesti esityksen mukaan.

03.06.2021

Espoon hiippakunnan hiippakuntavaltuusto

Lisätiedot

Lisätietoja antaa tarvittaessa vt. lakimiesasessori Aappo Laitinen, 050 348 4183, aappo.laitinen@evl.fi

Muutoksenhaku

Päätökseen ei oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 2 luvun 6 §:n 2 momentin mukaan saa hakea muutosta.

03.06.2021

Espoon hiippakunnan hiippakuntavaltuusto

§ 8 Ero hiippakuntavaltuuston jäsenyydestä, lida Rotko

Diaarinumero DESP/131/00.02.13/2021

Esittelijä Tuomiokapituli

Perustelut Hiippakuntavaltuuston maallikkojäsen lida Rotko on saanut vokaation pappisvirkaan Espoon hiippakunnassa. Tuomiokapituli on päättänyt istunnossaan 27.5.2021, että hänet voidaan vihkiä pappisvirkaan pappisvihkimyksessä 30.5.2021. lida Rotko menettää vaalikelpoisuutensa Espoon hiippakunnan hiippakuntavaltuuston maallikkoedustajaksi.

Kirkkolain 23 luvun 4 §:n 1 momentissa säädetään:

Toimielimen jäsenen menettäessä vaalikelpoisuutensa kesken toimikauden hänet vapautetaan luottamustoimesta.

Kirkkolain 23 luvun 6 §:n 1 momentissa säädetään:

Seurakuntavaaleilla, hiippakuntavaltuuston jäsenten vaaleilla tai kirkolliskokousedustajien vaaleilla valitun luottamushenkilön osalta päätöksen tekee kuitenkin se toimielin, jonka jäsen luottamushenkilö on.

Kirkkolain 23 luvun 7 §:ssä säädetään:

Luottamushenkilö pysyy toimessaan sen ajan, joksi hänet on valittu ja sen jälkeenkin, kunnes toinen on valittu hänen sijaansa.

*Jos seurakuntavaaleilla, hiippakuntavaltuuston jäsenten vaaleilla tai kirkolliskokousedustajien vaaleilla valittu luottamushenkilö kuolee, **menettää vaalikelpoisuutensa**, hänelle myönnetään ero tai hänet pidätetään taikka erotetaan luottamustoimesta, hänen tilalleen kutsutaan varajäsen tai varaedustaja.*

Ensimmäisenä varajäsenenä lida Rotkon kanssa samalla valitsijayhdistyksen listalla on Raija Urama.

Esitys Hiippakuntavaltuusto päättää

- a) vapauttaa lida Rotkon hiippakuntavaltuuston jäsenyydestä ja
- b) kutsua hiippakuntavaltuuston jäseneksi lida Rotkon tilalle jäljellä olevaksi toimikaudeksi Raija Uraman.

Päätös Hiippakuntavaltuusto päätti

- a) vapauttaa lida Rotkon hiippakuntavaltuuston jäsenyydestä ja
- b) kutsua hiippakuntavaltuuston jäseneksi lida Rotkon tilalle jäljellä olevaksi toimikaudeksi Raija Uraman

03.06.2021

Espoon hiippakunnan hiippakuntavaltuusto

- c) todeta, että vaalilistan ensimmäinen varajäsen jäljellä olevan toimikauden ajan on Jari Kupiainen

Toimenpiteet	Asianosaistiedoksianto: Iida Rotko, Raija Urama.
Lisätiedot	Lisätietoja antaa tarvittaessa vt. lakimiesasessori Aappo Laitinen, 050 348 4183, aappo.laitinen@evl.fi
Muutoksenhaku	Päätökseen ei kirkkolain 24 luvun 5 §:n mukaan saa hakea muutosta.

03.06.2021

Espoon hiippakunnan hiippakuntavaltuusto

§ 9 Espoon hiippakunnan toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2022 - 2024

Diaarinumero DESP/142/02.00.01/2021

Esittelijä Tuomiokapituli

Perustelut Kirkkolain 17 b luvun 1 §:n 2 kohdan mukaan hiippakuntavaltuuston tehtävänä on vuosittain hyväksyä hiippakunnan toiminta- ja taloussuunnitelma sekä talousarvio.

Tuomiokapituli on valmistellut hiippakuntavaltuuston hyväksyttäväksi hiippakunnan toiminta- ja taloussuunnitelman 2022–2024 sekä talousarvion vuodelle 2022. Toiminta- ja taloussuunnitelmasta on myös laadittu kirkkohallituksen ohjeiden mukainen lyhennetty versio liitettäväksi kirkolliskokouksen hyväksyttäväksi menevään aineistoon.

Hiippakuntien talousarviokehyksen mukaan kiinteistökulut maksetaan todellisen suuruusina ja muihin kuluihin (henkilöstö ja toiminta) tarkoitettu kokonaismääräraha jaetaan hiippakuntien kesken. Hiippakuntien rahanjakomallissa hiippakunnille varattu summa jaetaan kolmeen osaan: kiinteään osaan, muuttuvaan osaan ja erityisosaan. Erityisosa hiippakunnat saavat kuurojenpappien ja vankiladiakonien menoihin sekä Turun arkkhiippakunta arkkipiispan menoihin. Loput varat jaetaan siten, että kiinteä osa on 62,5 % ja muuttuva osa 37,5 %. Kiinteä osa jaetaan tasan hiippakuntien kesken. Muuttuva osa jaetaan ottaen huomioon kolme jakoperustetta. Nämä perusteet painoarvoineen ovat: hiippakunnan väkiluku (50 %), seurakuntien lukumäärä (25 %) ja alueelliset tekijät (25 %). Alueellisia tekijöitä arvioitaessa otetaan huomioon välimatkat hiippakunnassa ja etäisyys Helsingistä.

Espoon hiippakunnan talousarviokehys vuodelle 2022 on henkilöstö- ja toimintakulujen osalta kolme prosenttia pienempi kuin vuoden 2021 kehys. Espoon hiippakunnan toimintakate vuonna 2022 on 1.222.067 € (vuonna 2021 1.253.600 €). Siihen sisältyvien kiinteistökulujen osuus on 202.500 €. Vakinaisen henkilöstön palkkakulut sekä tuomiorovastin, lääninrovastien ja pappisasessoreiden palkkiokulut sivukuluineen ovat yhteensä 955.108 €. Talousarvion sitovuustasona on tuomiokapitulin talousarviokehys.

Vuoden 2022 synodaalokokouksesta aiheutuvien kulujen kattamiseen on osoitettu varoja erikseen eivätkä ne sisälly tuomiokapitulin talousarviokehykseen. Espoon hiippakunnalle on synodaalokokouksen järjestelyihin varattu 35.000 €.

Esitys Hiippakuntavaltuusto päättää

- a) hyväksyä Espoon hiippakunnan toiminta- ja taloussuunnitelman 2022–2024 ja sen lyhennetyn version sekä talousarvion vuodelle 2022 ja lähettää ne kirkkohallitukselle liitettäväksi Kirkon keskusrahaston toiminta- ja taloussuunnitelmaan.
- b) tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta välittömästi kokouksessa.

03.06.2021

Espoon hiippakunnan hiippakuntavaltuusto

Päätös	Päätettiin yksimielisesti esityksen mukaan.
Toimenpiteet	Asiakirjat kirkkohallitukselle.
Lisätiedot	Lisätietoja antaa tarvittaessa piispa Kaisamari Hintikka, kaisamari.hintikka@evl.fi, ja vt. lakimiesasessori Aappo Laitinen, 050 348 4183, aappo.laitinen@evl.fi.
Muutoksenhaku	Päätökseen ei kirkkolain 24 luvun 5 §:n mukaan saa hakea muutosta.

03.06.2021

Espoon hiippakunnan hiippakuntavaltuusto

§ 10 Ehdokasasettelu Kirkon työmarkkinalaitoksen valtuuskuntaan

Diaarinumero DESP/138/00.00.01/2021

Esittelijä Tuomiokapituli

Perustelut Kirkon työmarkkinalaitoksen nykyisen valtuuskunnan toimikausi päättyy 31.12.2021.

Kirkkojärjestyksen 22 luvun 13 §:n mukaan Kirkon työmarkkinalaitoksen valtuuskuntaan valitaan jokaisesta hiippakunnasta yksi palvelussuhteen ehtoja tunteva työnantajatahoa edustava jäsen ja varajäsen hiippakuntavaltuuston tekemän ehdollepanon perusteella. Jäsenten ja varajäsenten vaalia varten hiippakuntavaltuusto asettaa ehdolle neljä henkilöä. Ehdolle on asetettava sekä miehiä että naisia.

Kirkkohallituksen täysistunto valitsee kirkon työmarkkinalaitoksen valtuuskunnan jäsenet hiippakuntavaltuuston tekemän ehdollepanon perusteella. Ehdokasasettelusta säädetään tarkemmin kirkkojärjestyksen 22 luvun 13 ja 14 §:ssä. Kirkon työmarkkinalaitoksen valtuuskunnan tehtävistä on säädetty kirkkolain 22 luvun 14 §:ssä ja määrätty valtuuskunnan johtosäännöllä.

Kirkkojärjestyksen mukaan valtuuskuntaan voidaan valita henkilö,

- joka tuntee palvelussuhteen ehtoja ja edustaa työnantajatahoa,
- jolla on kirkkolain 23 luvun 2 §:n mukainen vaalikelpoisuus seurakunnan luottamustoimeen ja
- joka on antanut suostumuksensa tehtävään.

Vaalikelpoinen valtuuskuntaan ei ole evankelisluterilaista kirkkoa koskevan virka- ja työehtosopimuksen allekirjoittajajärjestöön tai sen jäsenjärjestöön luottamushenkilö- tai pysyväisluonteisessa palvelussuhteessa oleva henkilö ja tämän puoliso.

Kirkkojärjestyksen 22 luvun 14 §:n mukaan käsiteltäessä hiippakuntavaltuustossa ja kirkkohallituksessa kirkon työmarkkinalaitoksen valtuuskunnan jäsenten ja varajäsenten ehdollepanoa ja vaalia käsittelemään ja päätöksentekoon ottavat osaa vain ne jäsenet, joiden palvelussuhteen ehtoja ei koske kirkon virka- tai työehtosopimus.

Esitys Hiippakuntavaltuusto päättää asettaa ehdolle neljä henkilöä Kirkon työmarkkinalaitoksen valtuuskunnan jäsenten ja varajäsenten vaalia varten.

Käsittely Sihteeriksi valittiin Jouni Mykkänen ja pöytäkirjantarkastajaksi Heikki Sorvari, sillä henkilöt, joiden palvelussuhteen ehtoja koskee kirkon virka- tai työehtosopimus, poistuivat asian käsittelyn ajaksi.

Päätös Hiippakuntavaltuusto päätti yksimielisesti asettaa ehdolle Kirkon työmarkkinalaitoksen valtuuskunnan jäsenten ja varajäsenten vaalia varten Tapio Tähtisen, Tuomo Hyvärisen, Kaarina Järvenpään ja Sirpa Rantalan.

Toimenpiteet Päätös kirkkohallitukselle toimenpiteitä varten.

03.06.2021

Espoon hiippakunnan hiippakuntavaltuusto

Lisätiedot

Lisätietoja antaa tarvittaessa vt. lakimiesasessori Aappo Laitinen, 050 348 4183, aappo.laitinen@evl.fi

Muutoksenhaku

Päätökseen ei kirkkolain 24 luvun 5 §:n mukaan saa hakea muutosta.

03.06.2021

Espoon hiippakunnan hiippakuntavaltuusto

§ 11 Hiippakuntavaltuustoaloite: Tavoittava työ -projekti

Diaarinumero DESP/31/00.02.13/2021

Esittelijä Tuomiokapituli

Espoon hiippakunnan hiippakuntavaltuuston jäsenet Lea Ahonen, Jouni Hörkkö, Kirsi Nummi, Jaakko Rahja, Juha-Pekka Rissanen ja Juha Vähäsarja tekivät hiippakuntavaltuustolle 18.1.2021 seuraavan aloitteen:

Aloite

Hiippakuntavaltuuston tehtävänä on tukea ja edistää kirkon tehtävän toteutumista hiippakunnassa ja sen seurakunnissa. Tämän tehtävän perusteella Espoon hiippakunta käynnistää määräaikaisen projektin tarkoituksena kehittää kirkon tavoitettavaa työtä Espoon hiippakunnan alueella. Tavoittavalla työllä tarkoitetaan kirkosta vieraantuneiden ja eronneiden, kirkkoon kuulumattomien ja maahanmuuttajien tavoittamista rakastavalla kohtaamisella, fyysisten ja henkisten tarpeiden täyttämällä ja evankeliumin sanomalla. Kirkon olemukseen kuuluu erottamattomasti missionaarisuus ja se koskee oleellisesti em. ryhmien tavoittamista.

Tausta ja perusteet

Kirkon ensisijainen tehtävä on kutsua ihmisiä Jumalan yhteyteen sekä rohkaista välittämään lähimmäisistä ja luomakunnasta (ks. Kohtaamisen kirkko vuoteen 2020). Kutsu yhteyteen elävän Jumalan kanssa perustuu Jeesuksen sovintotyöhön. Katekismuksen mukaan ”Jumalan ja Vapahtajamme Jeesuksen Kristuksen tunteminen ja Jumalan lapseksi pääseminen on elämämme kallein asia.”

Kirkon nelivuotiskertomus 2016–2019 avaa eteen karun kuvan. Kaikki tunnusluvut näyttävät kirkkohistoriallisesti rajulla tavalla alaspäin. Jäsenmäärä oli vuoden 2019 päättyessä enää 68,9 %. Jäsenmäärä putoaa 4,2 % neljässä vuodessa ja se koskee erityisesti nuoria ja aikuisia. Esim. Helsingin hiippakunnassa 30–50-vuotiaista miehistä kuuluu kirkkoon vain noin kolmannes. Jumalanpalvelusten kävijämäärät ovat pudonneet koko 2000-luvun ajan. Raamatunlukeminen on lähes loppunut. Kirkollisesti vihitään enää 42,4 % pareista. Syntyneistä lapsista kastetaan 62,2 %, Helsingin alueella vain kaksi viidestä. Huolestuttavaa on nuorten äitien maallistuminen. Harvassa kodissa luetaan enää iltarukouksia. Helsinki, Espoo ja Tampere ovat eniten jäseniään suhteellisesti ja määrällisesti menettäneitä hiippakuntia. (Kirkkohallituksen julkaisut (evl.fi))

Tavoittava työ ja koulutus

Tavoittavan työn rakentamisen olisi hyvä perustua kertautumisen periaatteeseen. Aloitteen tarkoituksena ei ole palkata lisää työntekijöitä tekemään tavoitettavaa työtä, vaan kouluttaa seurakuntien innokkaat maallikot ja työntekijät toteuttamaan tavoitettavaa työtä seurakunnissa ja seurakuntien yhteisenä toimintona hiippakunnallisesti. Mitä nopeammin saamme

03.06.2021

Espoon hiippakunnan hiippakuntavaltuusto

seurakuntien tavoittavan työn käyntiin uudella volyyymilla, sitä paremmat ovat mahdollisuudet tavoittaa potentiaalisia kirkon jäseniä.

Seurakunnissa on jo nyt maallikoita ja työntekijöitä, joilla on kokemusta erityyppisistä tavoittavan työn muodoista. Tuomiokapitulin työntekijöillä on tietotaitoa tavoittavasta työstä. Kapituli voisi toimia toiminnan koordinaattorina. Lisäksi hiippakunnassamme on kaksi kansanopistoa (Seurakuntaopisto ja Raamattuopisto) sekä Vivamon loma- ja kurssikeskus, jotka tarjoavat tähän tarkoitukseen sopivia koulutuksia. Kansanopistoissa on mahdollista tarvittaessa räätälöidä Espoon hiippakuntaan sopiva tavoittavan työn koulutuspaketti. Hyvänä esimerkkinä toimivasta koulutuksesta on teol. tri Eero Junkkaalan luotsaama Raamatunopetusakatemia, joka kouluttaa opettamaan Raamattua elävästi ja omin lahjoin (www.raamatunopetusakatemia.fi). Kurssin on käynyt suuri joukko seurakuntien työntekijöitä ja maallikoita ja palaute on ollut innostava. Sisälle sanaan (SiSa) kurssikokonaisuus on puolestaan vuoden aikana viikonlopputapahtumina toteutettava Raamatun läpileikkaus (www.raamattuopisto.fi/sisalle-sanaan/).

Digitalisaation myötä tavoittavan työn tekemiselle on ennen näkemättömän hyvät mahdollisuudet. Tavoittava työ tulee nähdä monimuotoisena ja kohderyhmäkohtaisena työn tekemisen kokonaisuutena. Tavoittavan työn esimerkkinä toimii vaikkapa Englannin anglikaanikirkon seurakuntien matalankynnyksen toiminta, yhteisön tietoinen rakentaminen juma-lanpalveluksineen, sosiaalisen median toiminnot, seurakunnan keskelle jalkautuminen, musiikin luova käyttö jne. Aikamme on individualistinen ja asiakaslähtöinen. Samalla ihmiset etsivät yhteisöä, johon he voivat kuulua omana itsenään.

Seurakuntalaisissa ja työntekijöissä kirkolla on suuri potentiaali, onhan heidän myötäan käytettävissä laaja kirjo erilaisia armolahjoja. Tavoittavan työn lähtökohta on antaa näille lahjoille tilaa, taitoa ja rohkaisua. Hiippakunnan alueella toimivilla herätysliikkeillä on vuosikymmenten ajalta kokemusta vapaaehtoisten vastuuttamisesta ja tavoittavasta työstä. Tämä potentiaali on hyvä hyödyntää ottamalla herätysliikkeet mukaan projektiin.

Tavoittavan työn kehittämiseksi esitetään määräaikaista projektia, joka

- antaa tietotaitoa ja avaa mahdollisuuksia vapaaehtoisille vastuunkantajille ja seurakuntien työntekijöille tehdä seurakunnissaan tavoittavaa työtä;*
- koordinoi seurakuntien yhteisiä tavoittavan työn toimintoja ja jakaa tietoa onnistuneista malleista hiippakunnan seurakunnille;*
- pitää esillä hiippakunnassa ja sen seurakunnissa tavoittavan työn merkityksellisyyttä kirkon eläessä murroskautta ja jäsenmäärän pudotessa rajusti;*
- rohkaisee jokaista palvelemaan omilla lahjoillaan ja omana itsenään kristillisen kutsumuksensa mukaisesti, seurakunnan antaessa tälle toiminnalle tukensa.*

Tavoittavan työn tulee olla jatkuvaa, mutta alkuvaiheessa aloitteen mukainen hanke voisi olla kolmen vuoden mittainen. Aloitteen edelleen kehittämistä ja edistämistä varten nimetään työryhmä, johon voidaan kutsua edustajia seurakunnista ja hiippakunnan alueella toimivista herätysliikkeistä.

03.06.2021

Espoon hiippakunnan hiippakuntavaltuusto

KJ 19 luvun 1 §:n 5 kohdan mukaan tuomiokapitulin tehtävänä on valmistella asiat hiippakuntavaltuustolle. Espoon hiippakunnan hiippakuntavaltuuston työjärjestyksen 11 §:n mukaan aloitteet on toimitettava tuomiokapitulille viimeistään kuusi viikkoa ennen kokousta, jossa se toivotaan käsiteltävän. Istunnossaan 9.2.2021 Espoon hiippakunnan tuomiokapituli merkitsi aloitteen tiedoksi ja lähetti sen myös tiedoksi Espoon hiippakunnan hiippakuntavaltuustolle. Kokouksessaan 17.2.2021 Espoon hiippakunnan hiippakuntavaltuusto merkitsi aloitteen tiedoksi ja antoi sen tuomiokapitulin valmisteltavaksi siten, että aloite käsitellään hiippakuntavaltuuston kokouksessa 3.6.2021.

Aloite hiippakuntavaltuustolle evankelioimistyön koordinaattorin toimesta (2014)

Espoon hiippakunnan hiippakuntavaltuuston jäsen Jaakko Rahja teki vuonna 2014 hiippakuntavaltuustolle aloitteen, jossa esitettiin evankelioimistyön koordinaattorin määräaikaisen toimen perustamista tuomiokapituliin. Lisäksi esitettiin, että Espoon hiippakunta olisi aloitteellinen samanlaisen toimen perustamiseksi myös muihin tuomiokapituleihin. Aloite on aihepiiriltään ja sisällöltään siinä määrin Ahosen et al. hiippakuntavaltuustolle nyt jättämän aloitteen kaltainen, että sen käsittelyä tuomiokapitulissa ja hiippakuntavaltuustossa on tarkoituksenmukaista esitellä lähemmin.

Aloitetta perusteltiin Suomen ev.lut. kirkon tuolloin uusimman toimintalinjauksen näkökulmilla, joissa korostui kohtaaminen lähimmäisen ja Jumalan kanssa. Aloitteessa todettiin, että kohtaamisen edesauttamiseksi tarvitaan evankelioimistyötä. Sitä vaikeuttivat erityisesti maallistuminen ja hengellisen kentän sekavoituminen. Aloitteen mukaan evankelioiminen tuli nostaa kirkon työn ytimeen nykyaikaisella tavalla. Seurakunnat olivat avainasemassa, ja siksi niiden evankelioimistyötä sekä koulutusta tuli koordinoita. Koordinaattorin tehtäväkuvaukseen sisältyivät koulutuksen lisäksi seurakuntien yhteisten evankelioimiskampanjoiden koordinointi sekä evankelioimisen tärkeyttä korostavan ymmärryksen ylläpitäminen. Aloitteen mukaan koordinaattorin tehtävän menestyksellinen toteuttaminen edellytti kirkon sisällä toimivien herätysliikkeiden panosta ja yhteistyötä.

Espoon hiippakunnan tuomiokapituli käsitteli aloitetta kokouksessaan 16.4.2015/66 § piispa Tapio Luoman esittelyn pohjalta. Esittelyn mukaan aloite liittyi laajaan kysymykseen siitä, mitä kirkon missio nykyoloissa merkitsee. Samalla kun kristilliset kirkot mm. Afrikassa ja Aasiassa kasvoivat, kirkot menettivät tasaisesti jäseniään perinteisillä alueillaan, ennen muuta Euroopassa. Esittelyssä viitattiin siihen, että roomalaiskatolinen kirkko oli jo pitkään pitänyt esillä evankelioimista siinä merkityksessä, että kristinuskon perinteisillä alueilla pyritään tavoittamaan ne, joiden suhde kristilliseen uskoon oli ohentunut.

Suomalaisessa keskustelussa evankelointi oli esillä etenkin 1970- ja 1980 - luvuilla, jolloin useilla paikkakunnilla toteutettiin evankelioimiskampanjoita. Tuolloisessa tilanteessa nousi esiin evankelioinnin käsitteen epäselvyys. Toiset näkivät sen välttämättömäksi, jotta ns. kirkosta vieraantuneet voitaisiin tavoittaa, toiset taas pitivät evankelointia tässä merkityksessä tarpeettomana, koska suomalaisten katsottiin jo kuuluvan kristillisen uskon piiriin kasteen ja kirkon jäsenyyden myötä. Esittelyn mukaan tilanne Suomessa oli kuitenkin

03.06.2021

Espoon hiippakunnan hiippakuntavaltuusto

oleellisesti muuttunut parissa vuosikymmenessä. Perinteinen kansankirkkokäsitys ei enää kuvannut kattavasti suomalaisten suhdetta ev.lut. kirkkoon. Useat kirkosta eroamisen aallot olivat paljastaneet aatteellisen murroksen, jossa kirkkoon kuulumisen ja usko Jumalaan olivat vain yksi vaihtoehto lukuisten muiden katsomusten joukossa. Samalla yleinen tietoisuus kirkosta ja kristillisen uskon keskeisestä sisällöstä oli oleellisesti ohentunut.

Tuomiokapitulin arviossa aloitetta pidettiin ajankohtaisena ja monipuolista keskustelua ansaitsevana. Oli tärkeää etsiä malleja ja tapoja, jotka tukivat kirkon sanoman esillä pitämistä yhteiskunnan julkisessa tilassa. Samalla kiinnitettiin huomiota siihen, että tällä saralla oli jo yhtä ja toista meneillään. Esimerkkeinä mainittiin Kirkkohallituksen laatimat tavoitteet seuraavaa hallitusohjelmaa silmällä pitäen sekä Jäsen 360 -prosessi, jonka avulla pyrittiin hahmottamaan kunkin väestöryhmän kannalta soveltuvimpia keinoja kirkon sanoman esillä pitämiseksi. Tuomiokapitulin mukaan kirkossa pohdittiin aiempiin vuosiin verrattuna poikkeuksellisen ahkerasti aihepiiriä, johon aloitteessa tartuttiin.

Asian tärkeydestä ja tilannekuvauksen ajankohtaisuudesta huolimatta aloitteessa ehdotettua ratkaisua eli evankelioimistyön koordinaattorin toimen perustamista tuomiokapituliin ei pidetty toteuttamiskelpoisena. Tätä perusteltiin kolmella näkökohdalla. Ensinnäkin tuomiokapituli katsoi uusien palvelussuhteiden perustamisen silloisessa taloustilanteessa mahdottomaksi. Toiseksi tuomiokapituli totesi, että evankelioimistyö miellettyä osaksi kirkon missiota oli tuomiokapitulissa jo otettu huomioon. Tuomiokapitulissa oli tuolloin lähetysjärjestöjen ja Kirkon Ulkomaanavun rahoittama kansainvälisen työn asiantuntija, joka toiminta-alaan kuului kirkon mission edistäminen hiippakunnan alueella ja seurakunnissa. Kirkon mission näkökulmasta hiippakunnallinen koordinaattori oli siis jo olemassa. Kolmanneksi kiinnitettiin huomiota siihen, että evankelioimistyö oli aina seurakunnan omaa työtä, jota ei voi synnyttää eikä resursoida ”ylhäältä” käsin. Siksi evankelioimistyön koordinaattorin toimen perustaminen tuomiokapituliin ei ollut tarkoituksenmukaista. Tuomiokapitulin jo olemassa olleella työntekijärakenteella voitiin tukea ja ohjata seurakuntia panostamaan aloitteessa esille otettuun asiaan. Näillä perusteilla tuomiokapituli päätti esittää hiippakuntavaltuustolle aloitteen raukeamaan jättämistä sekä keskustelun käymistä evankelioimisesta osana kirkon missiota.

Tuomiokapitulin esittelyn pohjalta hiippakuntavaltuusto päätti kokouksessaan 2.6.2015 yksimielisesti jättää aloitteen raukeamaan. Samalla hiippakuntavaltuusto totesi aloitteen aihepiirin olevan tärkeä, vaikka siinä ehdotetut toimenpiteet eivät olleetkaan mahdollisia toteuttaa. Päätöksessä todettiin, että piispa Luoma vie tuomiokapitulin selvitettäväksi, onko hiippakunnassa mahdollista järjestää symposiumi kirkon evankelioimisulottuvuudesta yhdessä muiden toimijoiden, erityisesti järjestöjen kanssa.

Ahosen et al. aloite

Aloitteessa korostetaan hiippakuntavaltuuston tehtävää tukea ja edistää kirkon tehtävän toteutumista hiippakunnassa ja sen seurakunnissa. Tältä pohjalta esitetään, että Espoon hiippakunta käynnistää määräaikaisen

03.06.2021

Espoon hiippakunnan hiippakuntavaltuusto

projektin tarkoituksena kehittää kirkon tavoitettavaa työtä Espoon hiippakunnan alueella. Tavoittavalla työllä tarkoitetaan aloitteessa kirkosta vieraantuneiden ja eronneiden, kirkkoon kuulumattomien ja maahanmuuttajien tavoittamista rakastavalla kohtaamisella, fyysisten ja henkisten tarpeiden täyttämällä ja evankeliumin sanomalla. Projektia esitetään alkuvaiheessa kolmen vuoden mittaiseksi. Sen edistämiseksi kootaan työryhmä, johon voidaan kutsua edustajia seurakunnista ja hiippakunnan alueella toimivista herätysliikkeistä.

Ahosen et al. aloite perustuu samaan huoleen Suomen ev.lut. kirkon nykytilasta ja tulevaisuudesta kuin aikaisempi evankelioimistyön koordinaattoria koskenut aloite. Niin ikään molemmissa aloitteissa esitetty ratkaisu tilanteen korjaamiseksi on asiallisesti sama eli evankelioinnin / kirkon tavoittavan työn edistäminen. Keskeinen ero aloitteiden välillä on asian edistämiseksi luotavassa rakenteessa. Kun varhaisemmassa aloitteessa esitettiin koordinaattorin rekrytointia tuomiokapitulin henkilöstön yhteyteen, nyt tavoitteeseen pyrittäisiin eri toimijoita kokoavalla projektilla, jossa keskeinen sija on tavoittavan työn merkityksen painottamisella, seurakuntien työntekijöiden ja vapaaehtoisten koulutuksella sekä seurakuntien tavoittavan työn koordinoinnilla. Projekti toteutettaisiin siten olemassa olevilla henkilöstö-ym. resursseilla.

Toimista, joita aiemmassa aloitteessa kutsuttiin evankelioinniksi ja Ahosen et al. aloitteessa tavoittavaksi työksi, voidaan yleisellä tasolla puhua kristillisen kirkon missiona ja sen toteuttamisena nykyisessä toimintaympäristössä. Kirkkomme on kokonaisuutena ja kaikilla toimintansa tasoilla kysyttävä, millä tavoin se on kyennyt ja aikoo jatkossa kyetä toteuttamaan sitä kaste- ja lähetystehtävää, jonka Vapahtajamme Jeesus Kristus on sille antanut.

Aloitteen arviointi

Ahosen et al. aloitteessa esiin nostetut yleisluonnehdinnat mm. Suomen ev.lut. kirkon jäsenmäärän muutoksista ja kirkollisten toimitusten laskevista määristä ovat kiistattomia. Tilanne on aiemman aloitteen jälkeen mennyt huonompaan suuntaan huolimatta niistä kirkon piirissä käynnistetyistä toimista, joihin tuomiokapituli viittasi aloitetta arvioidessaan. Selvää niin ikään on, että aloitteessa mainittujen trendien jatkuminen pitkään tulee merkittävällä tavalla heikentämään kirkkomme asemaa, taloutta ja toimintaedellytyksiä. Aloitteessa kiinnitetään siten huomiota kysymyksiin ja kehityslinjoihin, jotka ovat Suomen ev.lut. kirkon nykytilanteen ja tulevaisuuden kannalta olennaisia ja joihin koko kirkko-organisaation on tavalla tai toisella reagoitava.

KL 3 luvun 1 §:n mukaan kirkollista hallintoa varten maa on jaettu hiippakuntiin. KL 17 a luvun 1 §:n mukaan hiippakunta huolehtii itse toiminnastaan ja hoitaa talouttaan kirkkolain ja kirkkojärjestyksen sekä niiden nojalla annettujen säännösten mukaan. Hiippakunnan talouden hoitoon sovelletaan soveltuvin osin, mitä seurakunnan ja seurakuntayhtymän talouden hoitamisesta säädetään kirkkolaissa ja kirkkojärjestyksessä. KL 17 a luvun 2 §:n mukaan hiippakunnan hallintoa hoitavat piispa, hiippakuntavaltuusto, tuomiokapituli, johtokunta ja tuomiokapitulin viranhaltijat.

KL 17 b luvun 1 §:ssä säädetään, että hiippakuntavaltuuston tehtävänä on (1) tukea ja edistää kirkon tehtävän toteutumista hiippakunnassa ja sen seurakunnissa; (2) hyväksyä vuosittain hiippakunnan toiminta- ja

03.06.2021

Espoon hiippakunnan hiippakuntavaltuusto

taloussuunnitelma sekä talousarvio; (3) hyväksyä hiippakunnan edellisen tilikauden toimintakertomus ja tilinpäätös; (4) perustaa ja lakkauttaa tuomiokapitulin virat; (5) käsitellä sille tehdyt aloitteet; sekä (6) suorittaa muut kirkkolaissa, kirkkojärjestyksessä ja kirkon vaalijärjestyksessä sille annetut tehtävät. Hiippakuntavaltuusto voi asettaa enintään toimikaudekseen tuomiokapitulin avuksi sen alaisia johtokuntia, joiden tehtävät määrätään hiippakuntavaltuuston antamissa johtosäännöissä.

KJ 19 luvun 1 §:n mukaan kirkon tehtävän edistämiseksi tuomiokapitulin tulee, jollei kirkkolaissa tai kirkkojärjestyksessä toisin säädetä, mm. hoitaa hiippakunnallista toimintaa, hallintoa ja taloutta, tukea ja valvoa seurakuntien toimintaa ja hallintoa, hoitaa papiston henkilöstöasioita ja valvoa heidän ja seurakuntien muiden viranhaltijoiden ja työntekijöiden tehtävien hoitoa ja elämää, valmistella asioita hiippakuntavaltuustolle ja huolehtia hiippakuntavaltuuston päätösten toimeenpanosta, hoitaa ne hiippakunnalliset tehtävät, jotka eivät kuulu muulle hiippakunnan viranomaiselle sekä suorittaa muut kirkkolaissa, kirkkojärjestyksessä ja kirkon vaalijärjestyksessä sille annetut tehtävät.

Aloite voidaan nähdä toimenä, joka kuuluu KL 17 b luvun 1 §:ssä hiippakuntavaltuustolle osoitettuun tehtävään tukea ja edistää kirkon tehtävän toteutumista hiippakunnassa ja sen seurakunnissa. Aloite on myös oikeutettu sikäli, että hiippakuntavaltuuston aiemman aloitteen yhteydessä mainittua selvitystä, onko Espoon hiippakunnassa mahdollista järjestää symposiumi kirkon evankelioimisulottuvuudesta yhdessä muiden toimijoiden, erityisesti järjestöjen kanssa, ei tuomiokapitulissa ole tehty.

Aloitteessa tarkoitetun projektin käynnistäjäksi esitetään Espoon hiippakuntaa. Lähemmin ei kuitenkaan määritellä, mille hiippakunnan hallinnon KL 17 a luvun 2 §:ssä sanotuista toimijoista projektin käynnistäminen ja ohjaaminen kuuluisivat. Aloitteessa ei myöskään esitetä, että projektia varten hiippakuntavaltuusto asetettaisiin meneillään olevaksi toimikaudekseen tuomiokapitulin avuksi sen alaisen johtokunnan, jonka tehtävät määrättäisiin hiippakuntavaltuuston antamassa johtosäännössä. Käytännössä projektin käynnistäminen sekä aloitteessa esitetyn työryhmän asettaminen ja ohjaaminen tulisivat KJ 19 luvussa sanottujen tuomiokapitulin tehtävien perusteella tuomiokapitulin vastuulle. Aloitteessa todetaankin, että ”kapituli voisi toimia toiminnan koordinaattorina”.

Aloitteessa sanotun projektin käynnistämisen ja toteuttamisen kannalta keskeiset kysymykset koskevat sen suhdetta tuomiokapitulin toimintalinjaukseen, tuomiokapitulin käytettävissä oleviin resursseihin sekä hiippakunnan seurakuntien nykyiseen toimintaan.

Kirkkomme toiminnalliset tavoitteet ja linjaukset lähivuosille on koottu v. 2020 julkaistuun *Ovet auki!* -strategiaan. Espoon hiippakunnan tuomiokapitulin toimintalinjaukset *Kutsuttuina kirkon työssä* liittyy kokonaiskirkon strategiaan arvoihin ja tavoitteisiin. Toimintalinjaukset kokoaa yhteen periaatteet ja tavoitteet, jotka ohjaavat sen lähivuosien toimintaa ja resurssien käyttöä. Sen mukaan Espoon hiippakunnan tuomiokapituli osallistuu Kristuksen kirkon missioon mahdollistamalla, tukemalla ja turvaamalla hiippakunnan seurakuntien työtä ja työyhteisöjä. Kirkon yhteisten arvojen (usko, toivo, rakkaus) pohjalta tuomiokapituli sitoutuu hengellisen elämän vahvistamiseen, yhteyden edistämiseen, luottamuksen rakentamiseen ja vuorovaikutteiseen toimintatapaan.

03.06.2021

Espoon hiippakunnan hiippakuntavaltuusto

Aloitteessa esitetyn tavoittavan työn projektin tavoitteiden voidaan katsoa olevan sopusoinnussa niiden arvojen ja toimintaperiaatteiden kanssa, joihin tuomiokapituli on toimintalinjauksessaan sitoutunut.

Projektin vaatimien resurssien osalta aloitteessa todetaan, että tarkoituksena ei ole palkata lisää työntekijöitä tekemään tavoittavaa työtä. Sen sijaan tavoitteena on kouluttaa seurakuntien vapaaehtoisia ja työntekijöitä tavoittavaan työhön seurakunnissa, avata heille mahdollisuuksia tehdä tavoittavaa työtä, koordinoida seurakuntien tavoittavan työn toimintoja, jakaa seurakunnissa tietoa onnistuneista toimintamalleista sekä rohkaista seurakuntalaisia ja työntekijöitä toteuttamaan kristityn kutsumustaan seurakunnan tuella. Epäselväksi kuitenkin jää, millaista resursointia tuomiokapitulilta edellytettäisiin projektin käynnistämiseksi ja koordinoimiseksi.

Tuomiokapitulille kirkon keskusrahaston budjetissa osoitetut määrärahat ovat vuoden 2021 alussa vähentyneet, ja budjettileikkauksia on tulossa lisää lähivuosina. Vuoden 2022 talousarviokehukseen on tehty 3 % leikkaus henkilöstö- ja toimintakulujen osalta. Jo nyt Espoon hiippakunnan tuomiokapituli on tilanteessa, että sen vakinaisen henkilöstön määrä mitä todennäköisimmin vähenee vuoden 2022 alusta lukien. Erikseen on syytä todeta, että hiippakuntien omat mahdollisuudet vaikuttaa resursseihin, jotka niille osoitetaan Kirkon keskusrahaston budjetissa, ovat vähäisiä. Hiippakuntien talous on riippuvainen kirkolliskokouksen päätöksistä. Halutessaan kirkolliskokous voisi resursoida hiippakuntia nykyistä enemmän, jolloin näillä olisi paremmat mahdollisuudet vastata esimerkiksi nyt puheena olevan kaltaisiin aloitteisiin. Hiippakuntien ensisijainen kanava vaikuttaa resursointiinsa ovat siten niiden omat edustajat kirkolliskokouksessa.

Espoon hiippakunnan tuomiokapitulissa on parhaillaan meneillään työyhteisöprosessi, jossa olemassa olevia henkilöstön tehtävänkuvauksia pyritään hallitusti sopeuttamaan pienentyviin resursseihin ja työtä priorisoimaan tarkoituksenmukaisella tavalla. Nykyisessä kokonaistilanteessa on mahdotonta kasvattaa tuomiokapitulin henkilöresurssiin ja työmäärään kohdistuvia vaatimuksia ilman, että on perusteellisesti selvitetty, pystytäänkö niihin mielekkäällä tavalla vastaamaan. Työyhteisöprosessi on tarkoitus saada vietyä läpi kuluvan vuoden aikana siten, että sen tuloksia voidaan hyödyntää vuodesta 2022 alkaen.

Esittäessään evankelioimistyön koordinaattorin toimea koskeneen aloitteen raukeamaan jättämistä vuonna 2015 tuomiokapituli kiinnitti huomiota taloudellisten resurssiensa niukkuuden ohella siihen, että tuomiokapitulin silloisella työntekijärakenteella voitiin tukea ja ohjata seurakuntia panostamaan aloitteessa esille otettuun asiaan. Tuomiokapitulissa oli aloitteen aikaan lähetysjärjestöjen ja Kirkon Ulkomaanavun rahoittama kansainvälisen työn asiantuntija, jonka toiminta-alaan kuului kirkon mission edistäminen hiippakunnan alueella ja seurakunnissa. Tässä kohden tuomiokapitulin tilanne on olennaisesti muuttunut, sillä kansainvälisen työn asiantuntijan työsuhdetta ei tällä hetkellä ole. Tuomiokapitulin työntekijärakenne ei siten mahdollista senkaltaisia seurakuntien missionaarisen työn tukitoimia kuin viime vuosikymmenellä. Nykyistä tilannetta arvioidaan em. työyhteisöprosessissa ja selvitetään, millaisia mahdollisuuksia tehtävänkuvien muutoksiin on olemassa.

03.06.2021

Espoon hiippakunnan hiippakuntavaltuusto

Missionaarinen työ on seurakuntien ydintoimintaa. Sen merkitys seurakuntien olemuksen kannalta luonnollisesti tiedostetaan, ja tavoitettavaa työtä mukaan lukien seurakuntalaisvastuun lisääminen ja vapaaehtoisten aktivoiminen tehdään paikallisesti koko ajan. Seurakunnissa on myös paras asiantuntemus sen suhteen, mitä tavoitettava työ merkitsee ja miten se toteutuu paikallisissa olosuhteissa. Sikäli aloitteessa sanottu projekti ei pidä sisällään sellaista, mitä seurakunnissa ei jo nyt tehtäisi eri tavoin. Enemmänkin on kyse siitä, että seurakuntien toimintaa pyrittäisiin tehostamaan koulutuksen, hyvien käytänteiden jakamisen ja ikään kuin asennekasvatuksen keinoin. Lisäksi on otettava huomioon, että seurakuntien taloudelliset resurssit vähenevät ja niiden kyky ylläpitää nykyistä henkilöresurssia ja muita toimintaedellytyksiä heikkenevät jatkuvasti. Näiden seikkojen valossa on olemassa vaara, että aloitteessa tarkoitettu projekti nähdään seurakunnissa yhtäältä ulkopuoliseksi lisävelvoitteeksi tilanteessa, jossa haasteiden ja resurssien suhde muuttuu jatkuvasti epätasapainoisempaan suuntaan, sekä toisaalta tuomiokapitulin ja hiippakuntavaltuuston taholta tulevana epäluottamuksen merkinä seurakunnissa nyt tehtävää työtä kohtaan. Nykytilanteessa aloitteen hyvä tarkoitus voi pahimmillaan siis kääntyä päinvastaiseksi.

Aloitteessa ei ole riittävästi otettu huomioon niitä toimia, joihin seurakunnissa on jo nyt ryhdytty aloitteessa sanottuihin haasteisiin vastaamiseksi. Hyviksi esimerkeiksi tästä käyvät Espoon seurakuntayhtymässä toteutettavat ns. millenniaaleille suunnattu hengellisen työn kehittämisen (SYKE 2021) sekä tiedolla johtamisen hankkeet. On syytä ottaa myös huomioon, että etenkin seurakuntien kasvatus- ja diakoninen toiminta saa tuomiokapitulin käytettävissä olevien resurssien puitteissa jo nyt huomattavaa asiantuntijatukea. Nykytilanteen vakavuus on luonnollisesti tiedostettu kirkossamme laajalti. Erilaisia kehittämistoimia on jo suunniteltu ja käynnistetty kirkon kaikilla tasoilla keskushallinnosta paikallisseurakuntiin ja kristillisiin järjestöihin. Kirkko-organisaation heikentynyt taloudellinen kokonaistilanne tulee lähitulevaisuudessa pakottamaan lisäksi moniin rakenteellisiin ja puitteisiin liittyviin muutos- ja säästötoimiin. Näiden pikaista käynnistämistä ja johdonmukaista läpivientiä on myös kirkolliskokous edellyttänyt.

Edellä sanottujen keskeisten arviointiin liittyvien näkökohtien ohella aloite herättää eräitä muita havaintoja ja kysymyksiä:

- Projektin kohderyhmänä mainitaan seurakuntien työntekijät ja vapaaehtoiset vastuunkantajat, lopulta kaikki kristillisen kutsumuksen omaavat seurakunnissa. Ollakseen realistisesti toteutettavissa projektin kohderyhmä(t) tulisi kuitenkin määritellä selkeästi. Vain siten projektin edellyttämä resursointi olisi mahdollista konkretisoida.
- Missä määrin aloitteessa yhteistyökumppaneiksi mainittujen opisto- ja järjestötoimijoiden koulutus- ja muu tarjonta vetoaisi nykyistä paremmin seurakuntiin, niiden työntekijöihin ja seurakuntalaisiin, mikäli ne olisivat osa tuomiokapitulin käynnistämää ja koordinoimaa projektia? Esimerkiksi Raamatunopetusakatemia, joka kouluttaa opettamaan Raamattua elävästi ja omin lahjoin, on aloitteen mukaan jo nyt käynyt suuri joukko seurakuntien työntekijöitä ja maallikoita ja se on saanut innostavaa palautetta.

03.06.2021

Espoon hiippakunnan hiippakuntavaltuusto

- Projektia esitetään määräaikaiseksi, ja se olisi ”alkuvaiheessa” kolmi-vuotinen. Projektin mahdolliseen jatkomääräaikaan tai asettumiseen jollakin aikavälillä pysyväisluontoiseksi osaksi hiippakunnan ja/tai tuomiokapitulin toimintaa aloitteessa ei oteta kantaa. Tuomiokapitulin nykyisen resurssi- ja henkilöstötilanteen näkökulmasta sitoutuminen näin yleisellä tasolla hahmoteltuun hankkeeseen on epärealistista.
- Projektin edistämiseksi koottavan työryhmän kokoonpanosta todetaan, että siihen ”voidaan kutsua” seurakuntien ja hiippakunnan alueella toimivien herätysliikkeiden edustajia. Erikseen ei kuitenkaan määritellä, mitkä tahot joka tapauksessa olisivat edustettuina työryhmässä. Projektin vastuutahot ja niiden roolit, tehtävät ja velvoitteet tulisi määritellä olennaisesti selkeämmin, jotta projekti olisi käytännössä toimintakykyinen eikä lopulta jäisi yksinomaan tuomiokapitulin edistettäväksi.

Arvioitaessa aloitteen tarkoituksenmukaisuutta ja toteuttamiskelpoisuutta on lisäksi otettava huomioon kaksi Suomen ev.lut. kirkon, hiippakuntien ja paikallisseurakuntien elämään ja toimintaan merkittävällä tavalla vaikuttavaa, osin kirkollisista toimijoista itsestään riippumatonta tekijää.

Pandemian aiheuttamat poikkeusolosuhteet ovat jo yli vuoden ajan vaikuttaneet lukuisin tavoin seurakuntien kaikkeen työhön. Osa entisestä toiminnasta on ollut pysähdyksissä, osaa on jouduttu toteuttamaan olennaisesti toisin kuin aiemmin. Samanaikaisesti seurakunnissa on opittu paljon ja otettu käyttöön kokonaan uusia toimintatapoja ja työmuotoja (esimerkiksi juuri sitä digitalisaatiota hyödyntävää toimintaa, johon aloitteessa viitataan). Poikkeusolot ovat olleet seurakunnille monin tavoin iso toiminnallinen, taloudellinen sekä johtamiseen ja työhyvinvointiin liittyvä murros. On tärkeätä, että pandemian laantuessa seurakunnille annetaan aikaa ja tilaa ”toipua” kokemuksistaan ja jäsentää poikkeusoloissa syntyneet havainnot ja käytännöt osaksi niiden uudistunutta arkitoimintaa. Tämänhetkinen tilanne ei ole otollinen projekteille ja hankkeille, jotka eivät tue näitä oppimis- ja jäsentämisprosesseja. Tavoittavan työn ja laajemmin kirkon mission näkökulmasta on tarkoituksenmukaista ensiksi tutkia huolella, mitä uusia muotoja kirkon missiolle tulisi nähdä ja oivaltaa olosuhteista, jossa perinteiset toimintatavat ja -mallit ovat joutuneet perinpohjaisesti ravistelluiksi.

Kristillisen kirkon missionaarisen tehtävän ymmärtämisessä ja toteuttamisessa on välttämättä otettava huomioon länsimaisen maailmankatsomuksen maallistuminen eli sekularisoituminen. Se ei ole tämän päivän kristillisen kirkon oman toiminnan tai sen puutteen seuraus vaan metatason kulttuurinen ja ideologinen murros, jonka juuret palaavat historiaan vuosisatojen taakse. Suomessakin sekularisaatio on ollut nähtävissä jo yli vuosisadan ajan yhtenäiskulttuurin ja kansankirkollisen hegemonian vähittäisenä murtumisena. Kyse on senkaltaisesta maailmankatsomuksellisesta valtavirrasta, joka ei yksittäisillä projekteilla tai koulutuksilla muutu. Tämä ei tietenkään tarkoita, että kristillisen kirkon ei pitäisi tehdä mitään tilanteen muuttamiseksi. Lähetystehtävä kristillisellä kirkolla pysyy niin kauan kuin tämä maailma on olemassa. Voimavaroja ei kuitenkaan kannata panostaa pyrkimykseen, joiden joko näkyvänä tai tiedostamattomana tavoitteena on palauttaa takaisin jotakin, jota ei enää ole – Suomessa ensi sijassa kansankirkko – tai ylläpitää nykyisen kaltaisen kirkko-organisaation asemaa ja rakenteita. Sen sijaan voimavarat on syytä suunnata yhtäältä vanhentuneiden ja kalliiden kirkollisten järjestelmien ja

03.06.2021

Espoon hiippakunnan hiippakuntavaltuusto

toimintamallien korjaamiseen sekä toisaalta avautumiseen kristillisen mission uusille mahdollisuuksille tilanteessa, jossa koko ihmiskunnan olemassaoloa mullistavat prosessit ilmastonmuutoksesta alkaen tulevat mm. tekemään nykyisen tapaisen sekularisaation maailmankatsomuksellisesti vanhentuneeksi ja epärelevantiksi. Pandemian aiheuttamat poikkeusolot ovat synnyttäneet varsinaisen koelaboratorion sitä varten, että kristillinen kirkko, niin Suomessa kuin kaikkialla muuallakin, voi jälleen ymmärtää tehtävänsä uskon, toivon ja rakkauden herättämisestä ja ylläpitämisestä enemmänkin kuin nykyisen kaltaisten kirkkoinstituutioiden tarpeista käsin.

Esitys

Hiippakuntavaltuusto päättää, että

- 1) hiippakuntavaltuustolle tehty aloite määräaikaisesta projektista tavoittavan työn kehittämiseksi Espoon hiippakunnassa jätetään raukeamaan;
- 2) seurakuntien tavoittavan työn tuen tarpeita ja mahdollisuuksia selvitetään erikseen sen jälkeen, kun
 - (a) tuomiokapitulissa meneillään oleva työyhteisöprosessi on saatu päätökseen;
 - (b) tuomiokapitulin käytettävissä olevien henkilö- ja muiden resurssien taso lähivuodeksi on varmistunut; sekä
 - (c) tuomiokapitulin ja seurakuntien toiminta on pandemiasta aiheutuneiden poikkeusolojen jälkeen löytänyt uusien normaaliolojen mukaiset muodot ja rakenteet.

Käsittely

Jäsen Kirsi Nummi teki esityksen hiippakuntavaltuuston jäsenistä koostuvan työryhmän perustamisesta. Asiasta keskusteltiin ja esitys sai kannatusta. Työryhmän jäseniksi ehdotettiin Kirsi Nummea, Juha Pitkää, Sirpa Rantala, Raija Uramaa ja Juha Vähäsarjaa. Tuomiokapitulista asiantuntijaksi kutsuttiin hiippakuntadekaani Kai Peltonen.

Päätös

Hiippakuntavaltuusto päätti yksimielisesti

- 1) perustaa työryhmän suunnittelemaan tavoittavan työn kehittämistä Espoon hiippakunnassa
- 2) nimetä työryhmään seuraavat jäsenet: Kirsi Nummi, Sirpa Rantala, Raija Urama, Juha Vähäsarja ja Juha Pitkä, mikäli hän suostuu ryhmän jäsenyyteen sekä asiantuntijaksi hiippakuntadekaani Kai Peltosen. Kirsi Nummi on ryhmän koollekutsuja. Työryhmä voi täydentää itseään tarpeen mukaan.

Toimenpiteet

Tiedoksi työryhmään valituille

Lisätiedot

Lisätietoja antaa tarvittaessa hiippakuntadekaani Kai Peltonen, 050-407 7963, kai.peltonen@evl.fi

Muutoksenhaku

Päätökseen ei kirkkolain 24 luvun 5 §:n mukaan saa hakea muutosta.

03.06.2021

Espoon hiippakunnan hiippakuntavaltuusto

§ 12 Muut asiat

Hiippakuntavaltuutettujen syyskauden blogikirjoitukset

Blogi ilmestyy 1–3 kertaa kuukaudessa Espoon hiippakunnan tuomiokapitulin verkkosivuilla: : <https://www.espoonhiippakunta.fi/blogit/>

Kutsumme blogin kirjoittajiksi hiippakunnan työntekijöitä ja luottamushenkilöitä. Blogikirjoituksilla voi tehdä tunnetuksi hiippakuntavaltuustoa ja tuoda esille valtuuston jäsenten havaintoja ja näkökulmia. Blogikirjoitus voi sisältää esimerkiksi ajatuksia ja havaintoja kirkon toiminnasta ja luottamushenkilön tehtävästä. Blogi on omaa pohdintaa sisältävä teksti, jossa voi olla ajankohtainen tai itselle tärkeä teema (esim. ympäristöasiat, jumalanpalvelukset, kirkkovuosi, vapaaehtoistoiminta, osallisuus, seurakuntalaisuus tai hallinto, esim. hiippakuntavaltuusto).

Syyskauden blogikirjoitusviikon voi varata lähettämällä viestin osoitteeseen espoo.tuomiokapituli@evl.fi. Syksyn ilmoittautumislista lähetetään elokuussa.

Hiippakuntavaltuustoseminaari syksyllä

Valtuustoseminaaria valmistelee hiippakuntavaltuuston toiminnan kehittämistä varten asetettu työryhmä, jonka jäseniä ovat Pentti Aspila, Jaakko Rahja, Lea Ahonen, Sirpa Rantala ja Päivi Raunu sekä tuomiokapitulista asiantuntija Mika Nurmi.

Työryhmä kertoi seminaarin sisällöstä. Seminaari pidetään arki-iltana lokakuussa. Tarkemmat tiedot lähetetään myöhemmin.

Kirkkopalvelujen valtuusto kaudelle 2021–2025

Kirkkopalvelujen valtuustoon valittiin 21.5.2021 Espoon hiippakunnasta Meri-Anna Hintsala, Johanna Lumijärvi ja Pekka Luuk.

Seuraavat kokoukset

Vuonna 2022 hiippakuntavaltuusto kokoontuu 28.2. ja 30.5.

03.06.2021

Espoon hiippakunnan hiippakuntavaltuusto

§ 13 Kokouksen päätös

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 20.45.

Kokouksen puolesta

Pentti Aspila
puheenjohtaja

Katriina Salo
sihteeri, 6 § - 9 §, 11 § - 13 §

Jouni Mykkänen
sihteeri, 10 §

Pöytäkirjantarkastus

Kokouksen pöytäkirja on tarkastettu ja todettu kokouksen kulun ja tehtyjen päätösten mukaiseksi.

Meri-Anna Hintsala
pöytäkirjantarkastaja
6 § - 9 §, 11 § - 13 §

Tuomo Hyvärinen
pöytäkirjantarkastaja

Heikki Sorvari
pöytäkirjantarkastaja, 10 §